

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 65 0 Rs 734815 25 Rev
Sarajevo, 16.09.2025. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Sanele Kovač-Grabonjić, kao predsjednice vijeća, Sanje Jaramaz-Dedić i Mirsade Čaušević-Dučić, kao članica vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice Ane Papac iz Stoca, Ulica Humska broj 2C/16., koju zastupa punomoćnik Tomislav Brekalo, advokat iz Mostara, protiv tuženih: 1. Federacija BiH, Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine, Ulica Valtera Perića broj 15 i 2. Federacija BiH, Odbor državne službe za žalbe Federacije BiH, Ulica Ćemaluša broj 9, radi poništenja, utvrđenja diskriminacije i naknade štete, vrijednost spora 7.200,00 KM, odlučujući o prijedlogu za delegaciju i reviziji tužiteljice, izjavljenoj protiv presude Kantonalnog suda u Sarajevu broj 65 0 Rs 734815 21 Rsž od 14.01.2025. godine, u sjednici vijeća održanoj 16.09.2025. godine, donio je:

P R E S U D U

Prijedlog za delegaciju se odbacuje.

Revizija se odbija.

Odbija se zahtjev tužiteljice za naknadu troškova revizijskog postupka.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Sarajevu broj 65 0 Rs 734815 18 Rs od 14.07.2021. godine odbijen je tužbeni zahtjev da se poništi rješenje Vrhovnog suda FBiH broj 070-0-Su-17-001529-2 od 24.05.2018. godine o postavljanju Ive Kurilić Zvizdić i zaključak Odbora državne službe za žalbe broj 01-34-618/18 od 05.10.2018. godine i da se predmet vrati tom tuženom na ponovni postupak; da se utvrdi da su prvotuženi donošenjem rješenja o postavljanju Ive Kurilić Zvizdić broj 070-0-Su-17-001529-2 od 24.05.2018. godine i drugotuženi donošenjem zaključka o odbacivanju žalbe zbog nenadležnosti broj 01-34-618/18 od 05.10.2018. godine počinili diskriminaciju po nacionalnoj osnovi i mjestu prebivališta u odnosu na tužiteljice, te prvotuženi imenovanjem kandidatkinje sa manjim ostvarenim brojem bodova na stručnom ispitu, a drugotuženi propuštajući vršiti zakonom dodijeljenu dužnost, povrijedili zakonski princip zapošljavanja po profesionalnoj sposobnosti i time tužiteljici onemogućili pristup državnoj službi i ostvarivanju prava na rad; da se naloži tuženim da u roku od 15 dana od dana donošenja presude otklone naprijed opisanu diskriminaciju prema tužiteljici i da otklone sve posljedice koje su proizveli, a naročito da ispoštuje Ustavom i zakonom propisani princip nacionalne zastupljenosti državni službenika u svojim službama, razmjerno posljednjem popisu stanovništva iz 1991. godine, te da im se zabrani da u odnosu na tužiteljicu ubuduće preduzimaju radnje kojima se krši ili bi se mogao prekršiti Ustavni i zakonski princip nacionalne zastupljenosti; da se naloži tuženim da tužiteljici solidarno isplate iznos od 25.947,60 KM na ime izgubljene zarade u periodu od 10.06.2018. do 23.06.2020. godine, sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana podnošenja tužbe pa do isplate; te da se naloži prvotuženom da u najmanje tri dnevna glasila (po vlastitom izboru) objavi o svom trošku

presudu o utvrđenoj diskriminaciji u roku od 15 dana od donošenja presude u protivnom to će učiniti tužiteljica na trošak prvotuženog, uz naknadu troškova parničnog postupka, a sve u roku od 15 dana.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Sarajevu broj 65 0 Rs 734815 21 Rsž od 14.01.2025. godine žalba tužiteljice je odbijena i prvostepena presuda potvrđena. Odbijen je zahtjev tužiteljice za naknadu troškova žalbenog postupka.

Blagovremeno podnesenom revizijom drugostepenu presudu pobija tužiteljica zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, pozivom na odredbu člana 237. stav 3. Zakona o parničnom postupku sa prijedlogom da se revizija usvoji, drugostepena presuda preinači i usvoji tužbeni zahtjev ili da se ukine i predmet vrati drugostepenom sudu na ponovno suđenje.

U okviru revizije tužiteljica je podnijela prijedlog za delegaciju Vrhovnog suda F BiH iz razloga jer je Vrhovni sud F BiH, koji je nadležan za odlučivanje o reviziji, jedna od stranaka u postupku.

U odgovoru na reviziju prvotuženi osporava osnovanost revizijskih razloga i predlaže da se revizija odbije kao neosnovana.

Zahtjev za delegaciju nije dopušten u smislu odredbe člana 50. ZPP. U slučaju delegacije dolazi do prenošenja mjesne nadležnosti tako da najviši sud određene vrste određuje koji će drugi stvarno nadležni sud suditi umjesto onog koji je mjesno i stvarno nadležan po zakonu. Osnovna pretpostavka za delegaciju jeste postojanje drugog stvarno nadležnog suda za postupanje u određenom predmetu i ta pretpostavka nije ispunjenja kada se traži delegacija u predmetu u kojem treba da postupa sud koji je nadležan za odlučivanje o prijedlogu za delegaciju. U Federaciji Bosne i Hercegovine postoji samo jedan najviši sud koji je stvarno nadležan za odlučivanje u ovoj pravnoj stvari, a to je ovaj revizijski sud čija se delegacija traži, a koji odlučuje u sastavu koji je propisan odredbama ZPP i Zakona o sudovima F BiH zbog čega nema ni zakonskog osnova da o prijedlogu za delegaciju odlučuje Opća sjednica Vrhovnog suda F BiH (odluka Vrhovnog suda F BiH broj 070-0-Gr-11-00005 od 25.07.2011. godine).

Ispitujući pobijanu presudu u smislu odredbe člana 241. stav 1. Zakona o parničnom postupku (Službene novine F BiH broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15 dalje ZPP) ovaj sud je odlučio kao u izreci iz slijedećih razloga:

Revizija tužiteljice je dozvoljena jer je u postupcima diskriminacije revizija uvijek dozvoljena u skladu sa članom 13. Zakona o zabrani diskriminacije („Službeni glasnik BiH“, broj 59/09 i 66/16, dalje: ZZD), zbog toga je bez značaja prijedlog tužiteljice da revizijski sud dopusti reviziju u skladu s odredbom člana 237. stav 3. ZPP.

Revizija nije osnovana.

Nije ostvaren revizijski prigovor povrede odredaba parničnog postupka iz člana 209. u vezi sa članovima 8. i 346. ZPP.

Pravilno je drugostepeni sud zaključio da je prvostepeni sud sve izvedene dokaze, pa cijenio u skladu sa odredbom člana 8. ZPP i na osnovu slobodne ocjene izvedenih dokaza utvrdio pravno relevantne činjenice u ovoj pravnoj stvari. Prvostepeni sud je u obrazloženju

svoje presude izveo zaključak o stepenu dokazanosti odlučnih činjenica, pri čemu činjenica da nije pojedinačno opisao svaki ocjenjeni dokaz ne predstavlja povredu odredbe člana 8. ZPP.

Osporavajući pravilnost pobijane presude tužiteljica analizira izvedene dokaze tokom postupka i na taj način dolazi do suprotnog zaključka od nižestepenih sudova. To što utvrđene činjenice i izvedene dokaze nižestepeni sudovi nisu tumačili u skladu sa stavom tužiteljice nisu počinili povrede odredaba parničnog postupka na koju revident ukazuje. Slobodnoj ocjeni dokaza od strane suda stranka ne može s uspjehom suprotstaviti svoju ocjenu tih dokaza, tim više što ta ocjena u konkretnom slučaju uključuje prigovore činjenične prirode koji u revizijskom postupku nisu relevantni jer se revizija ne može izjaviti zbog pogrešno ili nepotuno utvrđenog činjeničnog stanja (član 240. stav 2. ZPP).

Suprotno tvrdnjama revizije nije ostvarena ni povreda odredaba člana 346. ZPP kroz tvrdnju da je tužiteljica onemogućena u saslušavanju svjedoka – predsjednika Vrhovnog suda F BiH obzirom da iz podataka u spisu proizilazi da je tužiteljica odustala od saslušanja ovog svjedoka, zbog čega pobijana presuda nije zahvaćena povredom odredaba parničnog postupka.

Nije osnovan ni prigovor pogrešne primjene materijalnog prava.

Predmet spora je zahtjev tužiteljice za utvrđenje diskriminacije po osnovu nacionalne pripadnosti, prebivališta i profesionalne sposobnosti, otklanjanje diskriminacije i naknadu štete.

U postupku pred nižestepenim sudovima je utvrđeno sljedeće činjenično stanje:

- da je Agencija za državnu službu FBiH objavila je dana 12.01.2018. godine javni konkurs za popunu radnih mjesta državnih službenika – četiri sudska stručna savjetnika u Vrhovnom sudu FBiH;
- da je Agencija za državnu službu F BiH, nakon privedenog stručnog ispita, dana 15.03.2018. godine sačinila listu uspješnih kandidata za popunu predmetnih radnih mjesta na kojoj se nalazi 37 kandidata koji su osvojili preko 70% bodova, i to redom po broju osvojenih bodova, pa se na prvom mjestu nalazi kandidatkinja Emina Čaušević sa osvojenih 98,75% bodova, na drugom Đana Podžić sa 97,08% bodova, na trećem Jasna Tojaga sa 95%, na četvrtom Suvad Murto sa 92,50%, na petom Vedrana Bijedić sa 90,42%, na šestom tužiteljica sa 89,58%, na sedmom Iva Kurilić Zvizdić sa 89,17%, a osmo i deveto mjesto sa istim procentom osvojenih bodova od 88,75% dijele Goran Mišković i Erna Ćosić Telalović;
- da je Agencija za državnu službu FBiH dala mišljenje od 18.05.2018. godine o ispunjenju uvjeta za postavljenje na predmetne pozicije kandidatkinje: Emini Čaušević, Đanu Podžić, Ernu Telalović-Ćosić i Ivu Kurilić Zvizdić;
- da je rješenjem od 24.05.2018. godine prvotuženi postavio Ivu Kurilić Zvizdić i Ernu Telalović-Ćosić na predmetna radna mjesta, stupanjem na dužnost nakon konačnosti rješenja, uz obavezan probni rad u trajanju od 6 mjeseci;
- da je tužiteljica je na navedena rješenja o postavljenju izjavila žalbu tuženim, a koju je drugotuženi zaključkom od 05.10.2018. godine odbacio zbog nenadležnosti;
- da su tužiteljica i primljena kandidatkinja Iva Kurilić Zvizdić po nacionalnosti Hrvatice;
- da je u vrijeme raspisivanja konkursa prvotuženi imao zaposlenih osam stručnih savjetnika i jednog stručnog saradnika od kojih je šest Bošnjaka, dva Hrvata i jedan Srbin.

Na osnovu ovako utvrđenog činjeničnog stanja prvostepeni sud je odbio tužbeni zahtjev primjenom odredbi člana 2. Zakona o zabrani diskriminacije („Službeni glasnik BiH“,

broj 59/09 i 66/16, dalje: ZZD), članova 2., 31. i 54. Zakona o državnoj službi u FBiH ("Službene novine Federacije BiH", br. 29/2003, 23/2004, 39/2004, 54/2004, 67/2005, 8/2006, 77/2006 - odluka US, 34/2010 - odluka US, 45/2010 - dr. zakon, 4/2012, 99/2015 i 9/2017 - odluka Ustavnog Suda, dalje: ZDS). Prvostepeni sud smatra da tužiteljica nije diskriminisana po nacionalnoj osnovi obzirom da je primljena kandidatkinja Iva Kurilić Zvizdić po nacionalnosti Hrvatica kao i tužiteljica, kao i da je neosnovano pozivanje tužiteljice na diskriminaciju po prebivalištu, jer niti jednim propisom nije određeno da u organima državne službe mora biti zastupljenost državnih službenika iz svih kantona i da se u protivnom čini diskriminacija po osnovu prebivališta. U odnosu na dio tužbenog zahtjeva za utvrđenje da je tužiteljica diskriminirana onemogućavanjem pristupu državnoj službi i ostvarivanju prava na rad povredom zakonskog principa zapošljavanja po profesionalnoj sposobnosti imenovanjem navedene kandidatkinje sa manje ostvarenim brojem bodova na stručnom ispitu, prvostepeni sud cijeni da tužiteljica nije diskriminirana izborom navedene kandidatkinje sa procentualno manje osvojenih bodova na stručnom ispitu obzirom da odredbom člana 31. stav 1. ZDS nije imperativno propisan izbor najbolje rangiranog kandidata sa liste uspješnih kandidata već je dato diskreciono pravo rukovodiocu državne službe da sa liste uspješnih kandidata izabere odgovarajućeg. Prvostepeni sud zaključuje da drugotuženi nema nadležnost da odlučuje o žalbama kandidata u konkursnim procedurama prema Pravilniku o prestanku važenja Pravilnika o jedinstvenim kriterijima, pravilima i postupku imenovanja i postavljanja državnih službenika u organima državne vlasti („Službene novine FBiH“, broj 87/17). Imajući u vidu navedeno prvostepeni odbija i zahtjev za isplatu iznosa na ime izgubljene zarade.

Drugostepeni sud je prihvatio kao pravilne i potpune činjenične i pravne zaključke prvostepenog suda, osim u dijelu da ne postoji nadležnost drugotuženog za odlučivanje o žalbama. Tvrdnje tužiteljice o navodnoj manipulaciji sa nacionalnom pripadnošću primljene kandidatkinje drugostepeni sud nalazi neosnovanim jer tužiteljica nije učinila vjerovatnim da se imenovana u nekom drugim postupcima izjašnjava kao pripadnik nekog drugog naroda, te da tužiteljica nije učinila vjerovatnim da je diskriminisana po osnovu prebivališta. U odnosu na pitanje nadležnosti drugotuženog drugostepeni sud smatra da je došlo do pogrešne primjene člana 54. ZDS i da je drugotuženi imao nadležnost da odlučuje o žalbi tužiteljice, ali da propuštanjem drugotuženog da meritorno odluči o žalbi tužiteljice, istoj nije uskraćen pravo na djelotvorni pravni lijek, obzirom da je propust drugotuženog da u meritumu preispita žalbu tužiteljice otklonjen u ovome postupku u kojem je sud ispitao pravilnost konkursne procedure te zakonitost akta protiv kojeg je tužiteljica drugotuženom podnijela žalbu.

Suprotno tvrdnjama reviziji pravilno su nižestepeni sudovi primjenili naprijed citirane odredbe ZZD i ZDS kada su odbili tužbeni zahtjev za utvrđenje diskriminacije i naknadu štete.

Prema odredbi člana 2. stav 1. ZZD diskriminacijom, u smislu ovoga zakona, smatrat će se svako različito postupanje uključujući svako isključivanje, ograničavanje ili davanje prednosti utemeljeno na stvarnim ili pretpostavljenim osnovama prema bilo kojoj osobi ili skupini osoba i onima koji su s njima u rodbinskoj ili drugoj vezi na osnovu njihove rase, boje kože, jezika, vjere, etničke pripadnosti, invaliditeta, starosne dobi, nacionalnog ili socijalnog porijekla, veze s nacionalnom manjinom, političkog ili drugog uvjerenja, imovnog stanja, članstva u sindikatu ili drugom udruženju, obrazovanja, društvenog položaja i spola, seksualne orijentacije, rodnog identiteta, spolnih karakteristika, kao i svaka druga okolnost koja ima za svrhu ili posljedicu da bilo kojoj osobi onemogući ili ugrožava priznavanje, uživanje ili ostvarivanje na ravnopravnoj osnovi, prava i sloboda u svim područjima života.

Odredbom člana 3. stav 1. i 2. ZZD definisani su oblici diskriminacije, tako što se pod neposrednom diskriminacijom podrazumijeva svako različito postupanje po osnovama određenim članom 2. ovog zakona, odnosno svako djelovanje ili propuštanje djelovanja kada je neko lice ili grupa lica dovedena ili je bila ili bi mogla biti dovedena u nepovoljniji položaj za razliku od nekog drugog lica ili grupe lica u sličnim situacijama, a pod posrednom diskriminacijom se podrazumijeva svaka situaciju u kojoj, naizgled neutralna odredba, kriterij ili praksa, ima ili bi imala učinak dovođenja nekog lica ili grupe lica u odnosu na osnove definirane u članu 2. stavu 1. ovog zakona u nepovoljan ili manje povoljan položaj u odnosu na druga lica.

Odredbom člana 15. stav 1. ZZD propisano je u svim postupcima predviđenim ovim zakonom kada osoba ili grupa osoba, na osnovu njima raspoloživih dokaza, učine vjerovatnim da je došlo do diskriminacije, teret dokazivanja da nije došlo do diskriminacije leži na suprotnoj strani.

Odredbom člana 2. ZDS propisano je da u organima državne službe Federacije, Bošnjaci, Hrvati i Srbi kao konstitutivni narodi, zajedno sa ostalima i građani Bosne i Hercegovine bit će proporcionalno zastupljeni, a kao ustavni princip takva proporcionalna zastupljenost bazirat će se na popisu stanovništva iz 1991. godine dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede. Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vlada Federacije) i vlade kantona nadziru zastupljenost državnih službenika u organima državne službe iz stava 1. ovog člana.

Odredbom člana 31. stav 1. ZDS je propisano da državnog službenika postavlja rukovodilac organa državne službe, uz prethodno pribavljeno mišljenje Agencije s liste uspješnih kandidata koji su prošli javni konkurs.

Kod postupaka utvrđenja diskriminacije odstupljeno je od standardnog principa tereta dokazivanja i tužitelj treba učiniti vjerovatnim da je do diskriminacije došlo, nakon čega teret dokazivanja prelazi na tuženog koji je dužan da dokaže da nije diskriminirao tužitelja u konkretnom slučaju.

Tužiteljica je tužbeni zahtjev temeljila na tvrdnji da je diskriminisana na osnovu nacionalne pripadnosti, prebivališta i profesionalne sposobnosti, pa je bila dužna da učini vjerovatnim da je postupanje prvotuženog bilo diskriminatorno.

Suprotno revizijskim prigovorima i po ocjeni ovog suda tvrdnje tužiteljice o diskriminaciji na nacionalnoj osnovi nisu osnovane obzirom da je primljena kandidatkinja iste nacionalnosti kao i tužiteljica, zbog čega tužiteljica ne može biti stavljena u nepovoljniji položaj zbog svoje nacionalne pripadnosti u smislu odredbi člana 2. ZZD kako to pravilno zaključuju i nižestepeni sudovi.

Ne stoje ni tvrdnje tužiteljice o navodnoj zloupotrebi sa izjašnjavanjem o nacionalnoj pripadnosti primljene kandidatkinje obzirom da izjašnjavanje o nacionalnoj pripadnosti nije izričito propisano niti jednim propisom u Bosni i Hercegovini, pa se izjašnjavanje o pripadnosti konstitutivnom narodu vrši prema vlastitom nahodanju i subjektivnom osjećaju.

Pozivanje tužiteljice na stav Ustavnog suda BiH iz odluke broj AP-66/15 koji glasi „Ustavni sud podsjeća da se pitanje pripadnosti nekom narodu ubraja u kategoriju subjektivnog prava svakog pojedinca, te da svako ima pravo da se izjasni onako kako se osjeća, u smislu tradicijskih, kulturoloških, jezičkih, porodičnih i drugih vrijednosti, ali i moralnih, posebno u

situaciji kada se izjašnjenje o pripadnosti nekom narodu povremeno mijenja“ u vezi sa navodnom zloupotrebom prava na izjašnjavanja nije primjenjiv u okolnostima konkretnog slučaja jer tužiteljica paušalnim tvrdnjama o sumnji u nacionalnu pripadnost primljene kandidatkinje nije učinila vjerovatnim da se radilo o bilo kakvoj manipulaciji, kako to pravilno zaključuje drugostepeni sud.

Navodi tužiteljice o diskriminaciji na osnovu njenog prebivališta nisu konkretizovani tokom postupka već se svode na puke tvrdnje da je tužiteljica diskriminisana po osnovu svog prebivališta u Hercegovačko-neretvanskom kantonu, zbog čega su nižestepeni sudovi pravilno zaključili da tužiteljica ni po ovom osnovu nije učinila vjerovatnom diskriminaciju.

Pravilno su nižestepeni sudovi primijenili odredbu člana 31. stav 1. ZDS, a kojom je zakonodavac ostavio diskreciono pravo rukovodiocu državne službe da sa liste uspješnih kandidata, izabere kandidata za poslove radnog mjesta za koje se vrši postavljenje državnog službenika. Dakle, ta odredba ne obavezuje da se postavi bolje rangirani kandidat sa liste uspješnih kandidata, pa se neosnovano revizijom prigovara da je primljena kandidatkinja bila na listi uspješnih kandidata nižerangirana u odnosu na tužiteljicu, niti ta činjenica sama po sebi znači i veće profesionalne sposobnosti tužiteljice, posebno imajući u vidu da je razlika između tužiteljice i primljene Ive Kurilić Zvizdić u ukupno ostvarenim bodovima manja od 1%. Imajući u vidu utvrđene činjenice da je prvotuženi po predmetnom konkursu proveo izborni proces u smislu člana 30. ZDS, da je pribavio mišljenje Agencije, da je postavio državnog službenika sa liste uspješnih kandidata, budući da je ista u potpunosti ispunjavala uvjete za to radno mjesto, to je odluka o izboru donijeta u skladu sa citiranom odredbom člana 31. stav 1. ZDS.

Pazeći po službenoj dužnosti na pravilnu primjenu materijalnog prava i po ocjeni ovog suda pravilan je zaključak drugostepenog suda da je drugotuženi bio nadležan da odlučuje o žalbi tužiteljice u smislu odredbi člana 54. ZDS, ali da tužiteljici nije uskraćeno pravo na djelotvoran pravni lijek jer je taj propust otklonjen vođenjem ovog postupka.

Kako su odluke nižestepenih sudova zasnovane na pravilnoj primjeni materijalnog prava, neosnovani su revizioni prigovori da su odlukama nižestepenih sudova povrijeđena prava tužiteljice iz Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Ostali revizijski prigovori nisu od odlučnog značaja za donošenje odluke u ovoj pravnoj stvari (član 231. u vezi sa članom 253. ZPP-a), pa ih sud kao takve nije posebno ni obrazlagao.

Kako ne postoje razlozi zbog kojih je revizija izjavljena, a ni razlog na koji ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, valjalo je reviziju odbiti temeljem odredbe člana 248. ZPP.

U skladu sa odredbom člana 397. stav 1. u vezi sa članom 386. stav 1. ZPP odbijen je zahtjev tužiteljice za naknadu troškova sastava revizije jer ista nije postigla uspjeh u revizijskom postupku.

Predsjednica vijeća
Sanela Kovač-Grabonjić, s.r.